

พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง
จังหวัดพะเยา

สุธิพงษ์ อินทนู

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

กรกฎาคม 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยพะเยา

2155827706

UP_ThesisIs 60213653_independent_study / rev: 22072562_03:52:04 / seq: 51

60213653_2155827706

พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

กรกฎาคม 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยพะเยา

2155827706

UP Thes1s 60213653 independent study / rev: 22072562 03:52:04 / seq: 51

THE BEHAVIOR OF PEOPLE ON THE SOLID WASTE MANAGEMENT IN MAEKA
SUBDISTRICT MUNICIPALITY PHAYAO

An Independent Study in Partial Fulfillment of Requirements
for the Master of Public Administration in Public Policy
July 2019

Copyright of University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ของ สุธิพงษ์ อินทนู

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

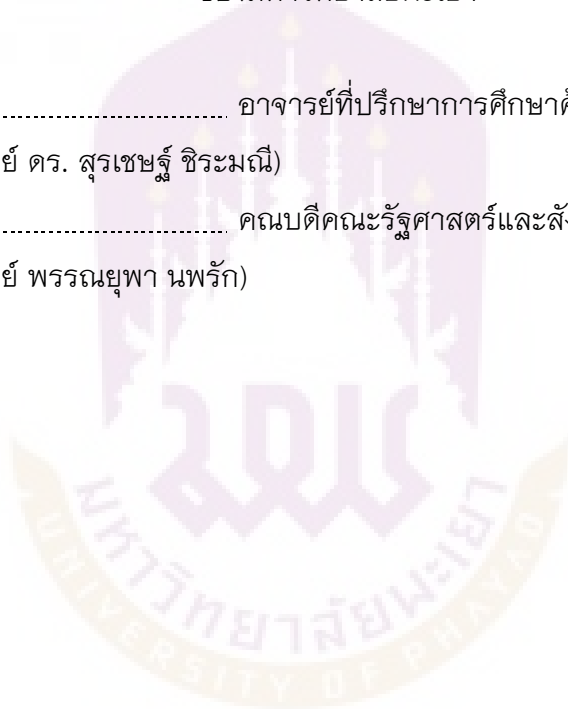
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุรเชษฐ์ ชีระมณี)

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ พรรณนุภา นพริก)

215827706

UP_Thesis 60213653 independent study / rev: 22072562 03:52:04 / seq: 51

เรื่อง: พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ผู้ศึกษาค้นคว้า: สุทธิพงษ์ อินทหนู, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: ร.ป.ม. (นโยบายสาธารณะ), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2562
อาจารย์ที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ ดร. สุรเชษฐ์ ชีระมณี
คำสำคัญ พฤติกรรม, ขยะมูลฝอย

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาผลการดำเนินของโครงการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา (2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ประชากรที่ใช้ศึกษาคือประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่กาที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จากจำนวน 14,103 คน (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2562) โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% คำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 374 คน โดยได้เก็บข้อมูลทั้งสิ้น 390 คน โดยการสุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญ (Accidental Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามแบบปลายปิด และปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (SPSS) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา หลังการดำเนินโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมาก ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ รองลงมาได้แก่ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยและด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ปัจจัยสู่ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย หลังการดำเนินโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการมีส่วนร่วม รองลงมา ด้านการจัดองค์กรและการบริหารงานที่ดี ด้านภาวะความเป็นผู้นำ ด้านการสื่อสารและด้านการสนับสนุน จากภาคีเครือข่าย ข้อเสนอแนะจากการศึกษาคือควรมีการอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ประชาชน เพื่อนำขยะกลับมาใช้ใหม่และลดการเกิดขยะเพิ่มขึ้นในพื้นที่และส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในการวางแผนการดำเนินโครงการเนื่องด้วยสภาพปัญหาของการเกิดปัญหายุทธศาสตร์นั้น ต่างพื้นที่ต่างชุมชน ย่อมมีการเกิดปัญหาและปัจจัยที่ต่างกัน

Title: THE BEHAVIOR OF PEOPLE ON THE SOLID WASTE MANAGEMENT IN MAEKA SUBDISTRICT MUNICIPALITY PHAYAO

Author: Suthipong Intanoo, Independent Study: M.P.A. (Public Policy), University of Phayao, 2019

Advisor: Associate Professor Dr. Surachet Chiramanee

Keyword Behavior, Garbage

ABSTRACT

The study titled "Solid-waste management behaviors of people in Mae Ka Subdistrict, Mueang District, Phayao Province" has two objectives comprising: (1) to study the results of the solid waste management project of people in Mae Ka Subdistrict, Mueang District, Phayao Province; and (2) to study the behaviors of waste management in Mae Ka Subdistrict, Mueang District, Phayao Province. The population used in this study was 14,103 people in Mae Ka Subdistrict, aged 18 years and over (data as of March 2019). The sampling procedure included using the prefabricated grid of Krejcie and Morgan and the confidence level set was at 95%, and the target samples received were 374 people with a total of 390 data sets collected by accidental sampling. The tools used in the study were closed- and open-ended questionnaires. The analysis process was done through the SPSS computer software and the statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

Results of the study indicated that, overall, the solid-waste management behaviours of people in Mae Ka Subdistrict, Mueang District, Phayao Province (after the implementation of the "Phayao Clean and Livable" Project to drive the solid waste management in Phayao Province in 2019) is at a high level. This is especially in terms of reuse, followed by the reduction of solid waste and the separation of solid waste. Regarding the factors influencing the success of the solid waste management process, the overall picture was also at a high level, in particular to the factor in terms of the people's participation, followed by the practical organization management and administration, leadership, communication and support from network partners. From the results received, it may be suggested that there should be training to educate people about waste management in order to promote the recycling behaviours and to reduce waste in the area. Furthermore, the people should be encouraged to participate in planning the project related to waste management, given that the waste problems and factors influencing are different in each in community.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุรเชษฐ์ ชีระมณี อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สมบูรณ์

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ในการตรวจเครื่องมือวิจัยให้คำแนะนำปรับปรุงเนื้อหา ของเครื่องมือ ที่ใช้เพื่อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนคณาจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และประสบการณ์ตลอด ระยะเวลาที่ศึกษา ขอขอบคุณประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ที่กรุณาให้ ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้

สุธิพงษ์ อินทนู

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
กรอบแนวคิด	4
ข้อมูลเบื้องต้นของตำบลแม่กา.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์	6
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	16
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	16

2155827706

UP :Thesis 60213653 independent study / rev : 22072562 03:52:04 / seq : 51

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	16
การเก็บรวบรวมข้อมูล	17
การวิเคราะห์ข้อมูล	17
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	19
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	19
ตอนที่ 2 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา หลังการดำเนินโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อน การบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562.....	25
ตอนที่ 3 ปัจจัยสู่ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยหลังการดำเนินโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย จังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562.....	29
บทที่ 5 บทสรุป.....	34
สรุปผลการวิจัย	34
อภิปรายผลการวิจัย.....	37
ข้อเสนอแนะ.....	38
บรรณานุกรม	40
ภาคผนวก	42
ประวัติผู้วิจัย	52

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ.....	19
ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	19
ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	20
ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ.....	21
ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	21
ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนสมาชิกใน ครัวเรือน.....	22
ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ต้องกำจัดต่อวัน	22
ตาราง 8 แสดงจำนวนและร้อยละของความถี่ในการคัดแยกขยะของผู้ตอบแบบสอบถาม	23
ตาราง 9 แสดงจำนวนและร้อยละของในแต่ละวันครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน ขยะมูลฝอยประเภทใดเกิดมากที่สุด.....	23
ตาราง 10 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ โครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562	24
ตาราง 11 แสดงด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย.....	25
ตาราง 12 แสดงด้านการนำกลับมาใช้ใหม่	26
ตาราง 13 แสดงด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย	28
ตาราง 14 แสดงภาวะความเป็นผู้นำ	29
ตาราง 15 แสดงการสื่อสาร.....	30
ตาราง 16 แสดงกระบวนการมีส่วนร่วม	31
ตาราง 17 แสดงการจัดองค์กรและการบริหารงานที่ดี.....	32

215827706

ตาราง 18 แสดงการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย.....33

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนใน
ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา..... 4

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559-2564) ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2560 และตามมาตรา 34/1 การเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่ของราชการส่วนท้องถิ่นใด ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น แต่ไม่รวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด ละในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ราชการส่วนท้องถิ่นจะมอบหมายให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นก็ได้ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ การมอบให้เอกชนดำเนินการหรือร่วมดำเนินการดังกล่าว มิให้ถือว่าเป็นการร่วมลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ แต่หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดดังกล่าวต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐประกอบด้วย มาตรา 34/4 วรรคหนึ่ง กำหนดให้เป็นหน้าที่ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นที่จะเสนอแนะ แนะนำและช่วยเหลือราชการส่วนท้องถิ่นในการจัดทำแผนงานโครงการในการจัดทำแผนงานโครงการในการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดและในกรณีที่มีความจำเป็นต้องได้รับการอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เสนอความเห็นในการขอจัดตั้งงบประมาณเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี (กรมควบคุมมลพิษ, 2559)

ในการดำเนินงานในส่วนของจังหวัดพะเยานั้น ได้มีการวางแผนดำเนินงานในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพนั้น แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะต้นทาง คือ การลดปริมาณขยะและมีการคัดแยกขยะที่ครัวเรือน สถานที่ราชการ สถานที่สาธารณะ และสถานประกอบการ ระยะกลางทาง คือ การเก็บและขนที่มีประสิทธิภาพ และระยะปลายทาง คือ การจัดการขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและมีประสิทธิภาพและเทศบาลตำบลแม่กา ได้มีการกำหนด ยุทธศาสตร์พัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แนวทางการพัฒนาส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการด้านมลภาวะ เกี่ยวกับการกำจัดขยะ น้ำเสีย หมอกควัน เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงาน

215827706

ของจังหวัดพะเยาโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ภายใต้ชื่อโครงการโครงการอบรมให้ความรู้ เกี่ยวกับการคัดแยกขยะ ในชุมชนตำบลแม่กา (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดพะเยา, 2561)

ดังนั้นผู้วิจัยได้ตระหนักถึงพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย เป็นประเด็นที่ไม่ควรเพิกเฉย จึงได้ทำการวิเคราะห์พฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา หลังการดำเนินโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาผลการดำเนินของโครงการการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย
2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร
กลุ่มประชากรที่ใช้ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษากลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลแม่กา จำนวนทั้งหมด 390 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
การศึกษา เรื่องนี้ศึกษาถึงพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ภายใต้หลัก 3 Rs คือ REDUCE(การใช้น้อย) REUSE (การใช้ซ้ำ) และ RECYCLE(นำกลับมาใช้ใหม่)

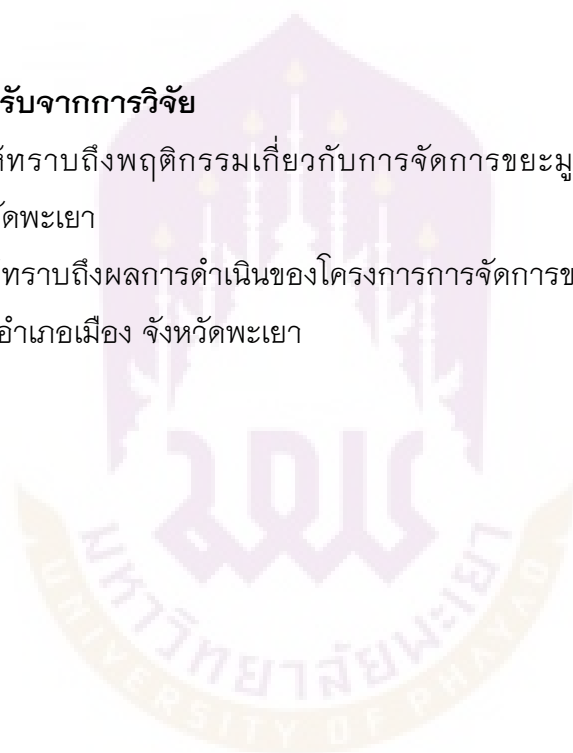
นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรม หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจในการกระทำเกี่ยวกับการกำจัดขยะ ภายใต้หลัก 3 Rs คือ REDUCE(การใช้น้อย) REUSE(การใช้ซ้ำ)และRECYCLE(นำกลับมาใช้ใหม่)

ขยะมูลฝอย หมายถึง เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัตถุ ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร แก้วมุลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน หรือครว้เรือน ยกเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของโรงงานซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
2. ทำให้ทราบถึงผลการดำเนินของโครงการการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

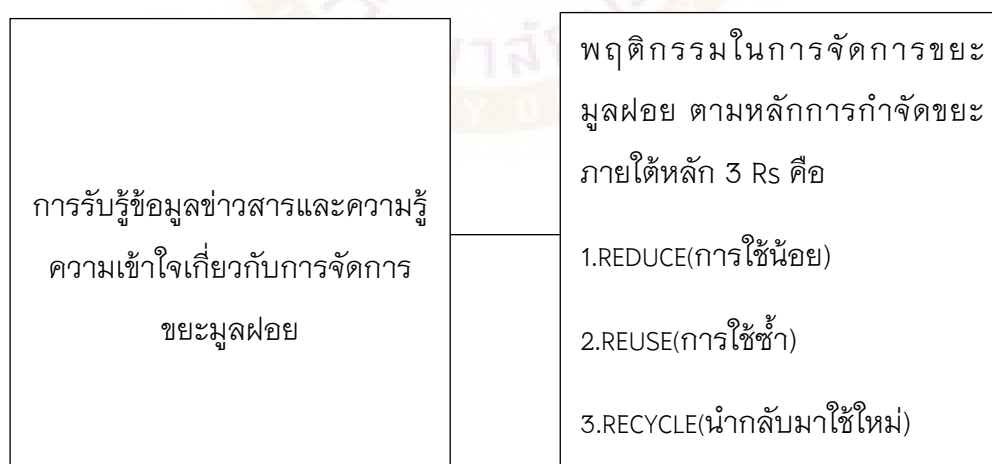
บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอมือง จังหวัดพะเยา” ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังนี้

1. กรอบแนวคิด
2. ข้อมูลเบื้องต้นของตำบลแม่กา
3. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์
4. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย
5. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิด

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย
ของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอมือง จังหวัดพะเยา

ข้อมูลเบื้องต้นของตำบลแม่กา

ภูมิประเทศตำบลแม่กา โดยทั่วไปพื้นที่ทางทิศใต้และทิศตะวันตกเป็นเนินเขาและเชิงเขาเป็นป่าเขาจึงเป็นแหล่งกำเนิดลำน้ำหลายสายไหลผ่านหมู่บ้านต่าง ๆ ไปทางทิศเหนือลงสู่กว๊านพะเยา พื้นที่ทางทิศเหนือและทิศตะวันออกเป็นที่ราบลุ่มและที่ราบเชิงเขา ตำบลแม่กา มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 131.696 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่เกษตรประมาณ 24,637 ไร่ เป็นพื้นที่ป่าไม้ชนิดต่าง ๆ ตามเนินเขาอยู่ทางทิศใต้และทิศตะวันตกและเป็นป่าไม้สักและไม้เบญจพรรณ ประมาณ 51,253 ไร่และเป็นพื้นที่อยู่อาศัยและอื่น ๆ ประมาณ 8,450 ไร่

1. การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลแม่กาแบ่งเขตการปกครองออกเป็นหมู่บ้าน มีจำนวนทั้งหมด 18 หมู่บ้าน ประชากรจัดตั้งบ้านเรือน อยู่สองฟากถนนพหลโยธิน (ทางหลวงหมายเลข 1) จำนวน 13 หมู่บ้าน ตั้งอยู่ตามถนนส่วนแยกจากเขตถนนพหลโยธิน จำนวน 4 หมู่บ้าน และตั้งอยู่สองฝั่งถนนสายพะเยา - วังเหนือ 1 หมู่บ้าน มีจำนวนครัวเรือน ประมาณ 6,446 ครัวเรือน มีประชากรทั้งสิ้น 14,103 คน ตำบลแม่กาแบ่งเขตการปกครองออกเป็นหมู่บ้าน มีจำนวนทั้งสิ้น 18 หมู่บ้าน คือ

หมู่ที่ 1	บ้านหม้อแกงทอง	หมู่ที่ 10	บ้านแม่กาท่าข้าม
หมู่ที่ 2	บ้านห้วยเคียน	หมู่ที่ 11	บ้านแม่ต๋ำบุญโยง
หมู่ที่ 3	บ้านแม่กาหลวง	หมู่ที่ 12	บ้านแม่กาหัวทุ่ง
หมู่ที่ 4	บ้านโทกหวาก	หมู่ที่ 13	บ้านหนองแก้ว
หมู่ที่ 5	บ้านแม่ต๋ำบุญโยง	หมู่ที่ 14	บ้านนาไร่เดียว
หมู่ที่ 6	บ้านแม่กาไร่	หมู่ที่ 15	บ้านเกษตรสุข
หมู่ที่ 7	บ้านเวียงบัว	หมู่ที่ 16	บ้านแม่กาห้วยเคียน
หมู่ที่ 8	บ้านแม่ต๋ำบุญโยง	หมู่ที่ 17	บ้านแม่กาโทกหวาก
หมู่ที่ 9	บ้านแม่ต๋ำบุญโยง	หมู่ที่ 18	บ้านแม่ต๋ำน้อย

2. ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ

2.1 ฤดูร้อน อยู่ระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม

2.2 ฤดูฝน อยู่ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม

2.3 ฤดูหนาว อยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์

3. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

ตั้งแต่ดั้งเดิมประชากรในตำบลแม่กาส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ การทำนาข้าว การทำไร่ข้าวโพด พักทอง ชিং การปลูกผลไม้ เช่น ลิ้นจี่ ลำไย บางส่วนก็ประกอบอาชีพด้านการค้าขายและรับจ้างเมื่อหมดฤดูทำนา เกษตรกรที่เลี้ยงสัตว์ก็เป็นการเลี้ยงเพื่อใช้แรงงานหรือเลี้ยงเพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน เช่น โค กระบือ เป็ดและไก่ ในปัจจุบันเนื่องจากมีสถาบันและองค์กรต่าง ๆ ของภาครัฐเข้ามาตั้งอยู่ในพื้นที่หลายสถาบันหลายองค์กร จึงทำให้มีประชากรแฝงร่วมอยู่ในเขตพื้นที่มาก จากสภาพการทางสังคมในปัจจุบันทำให้สภาพสังคมของชุมชนตำบลแม่กาเปลี่ยนแปลงไป สามารถกำหนดได้เป็น 3 ลักษณะ

3.1 ชุมชนกึ่งเมือง

เป็นพื้นที่ของหมู่บ้านที่มีเขตติดต่อกับเทศบาลเมืองพะเยา ประชากรในพื้นที่จะประกอบอาชีพค้าขาย รับราชการ รับจ้าง มากกว่าการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพียงอย่างเดียว

3.2 ชุมชนกึ่งชนบท

เป็นพื้นที่ชุมชนใหญ่เดิมจะมีอาชีพทำการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เมื่อมีสถาบันและองค์กรต่าง ๆ เข้ามาอยู่ร่วมทำให้มีการประกอบอาชีพค้าขาย อาชีพประกอบการและการให้บริการตลอดจนเป็นลูกจ้างขององค์กรและสถาบันต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

3.3 ชุมชนเขตชนบทและชาวไทยภูเขา

เป็นพื้นที่ปลูกบ้านอาศัยอยู่ในพื้นที่สูงเชิงเขา โดยเฉพาะบ้านแม่ต๋ำน้อย หมู่ที่ 18 ซึ่งเป็นหมู่บ้านชาวไทยภูเขา โดยเฉพาะประชากรจะประกอบอาชีพ การเพาะปลูกพืชไร่ พืชสวน และหาของป่าเป็นส่วนใหญ่ (ศูนย์ข้อมูลสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลแม่กา, 2562)

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์

ปณิตา นิสสัยสุข (2552) พฤติกรรม หมายถึง การพัฒนาตนเองเป็นกระบวนการของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้ไปสู่สภาวะที่ดีกว่าและเป็นที่ต้องการมากกว่าแต่กระบวนการ ดังกล่าว ไม่ใช่เรื่องง่าย ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมมนุษย์นั้นซับซ้อน

อนันต์ ศิริวงศ์วัฒนา (2552) พฤติกรรม หมายถึง กิริยาอาการหรือปฏิบัติการที่แสดงออกหรือเกิดขึ้นเมื่อเผชิญสิ่งเร้า ซึ่งมาจากภายในร่างกายหรือภายนอกร่างกายก็ได้ และปฏิบัติการที่แสดงออกนั้นมิได้เป็นพฤติกรรมทางกายนั้น แต่รวมถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจิตใจด้วย

บุษกร ชีวะธรรมานนท์ (2552) พฤติกรรม หมายถึง ความพร้อมที่บุคคลกระทำ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความคิดความรู้สึกจะแสดงออกมาในรูปการประพฤติปฏิบัติโดยการยอมรับ หรือ ปฏิเสธ ลักษณะพฤติกรรมมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสังคม ได้แก่ การรับรู้ การเรียนรู้ การคิด อารมณ์และ เจตคติบุคคลเมื่อได้รับการเรียนรู้ที่เป็นการเรียนรู้ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้นจะต้อง ประกอบด้วยการกระทำกิจกรรมใด ๆ ผลที่เกิดขึ้นและ ปฏิบัติกิริยาต่อผลที่เกิดขึ้นไม่สมควรคาดหวัง

องค์ประกอบของพฤติกรรม

ครอนบาค (Cronbach, 1951อ้างถึงใน บุษกร ชีวะธรรมานนท์, 2552, หน้า 30) ได้ อธิบาย ว่าพฤติกรรมมนุษย์มีองค์ประกอบ 7 ประการ ได้แก่

1. ความมุ่งหมาย (Goal) เป็นความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่ทำให้เกิดกิจกรรมคน ต้องทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการที่เกิดขึ้นกิจกรรมบางอย่างก็ให้ความพอใจหรือสนอง ความต้องการได้ทันที แต่ความต้องการหรือวัตถุประสงค์บางอย่างก็ต้องใช้เวลานานจึงจะ สามารถบรรลุผลสนองความต้องการที่ห่างออกไปภายหลัง
2. ความพร้อม (Readiness) เป็นระดับวุฒิภาวะหรือความสามารถที่จำเป็นในการท ากิจกรรม เพื่อตอบสนองความต้องการ คนเราไม่สามารถสนองความต้องการได้หมดทุกอย่าง ความต้องการ บางอย่างอยู่นอกเหนือความสามารถของเขา
3. สถานการณ์ (Situation) เป็นเหตุการณ์ที่เปิดโอกาสให้เลือกทำกิจกรรมเพื่อสนอง ความต้องการ
4. การแปลความหมาย (Interpretation) ก่อนที่คนเราจะทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ลงไป เขาจะต้องพิจารณาสถานการณ์เสียก่อนแล้วตัดสินใจเลือกวิธีที่คาดว่าจะได้รับความ พพอใจมากที่สุด
5. การตอบสนอง (Response) เป็นการทำกิจกรรมเพื่อสนองความต้องการโดยวิธีการ ที่ได้เลือกแล้วในขั้นการแปลความหมาย
6. ผลที่ได้รับหรือผลที่ตามมา (Consequence) เมื่อทำกิจกรรมแล้วย่อมได้รับผลการ กระทำ นั้นผลที่ได้รับอาจจะตามที่คาดคิดไว้ (Confirm) หรืออาจตรงกันข้ามกับความคาดหมาย (Contradict) ก็ได้
7. ปฏิบัติกิริยาต่อความคาดหวัง หากคนเราไม่สามารถสนองความต้องการได้ ก็กล่าวได้ ว่า เขาประสพกับความผิดหวัง ในกรณีเช่นนี้เขาอาจจะย้อนกลับไปแปลความหมายของสถานะ เสียใหม่และเลือกวิธีการตอบสนองใหม่ก็ได้

จากความหมายของพฤติกรรมในการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การปฏิบัติหรือแสดงออกของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนซึ่งมีพฤติกรรมในการปฏิบัติในระดับที่แตกต่างกันไปจากการรับรู้และเรียนรู้จากตนเอง

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และพฤติกรรม

ธีระ กุลสวัสดิ์ (2544), ได้กล่าวถึง พฤติกรรมและ ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรม เจตคติ และการปฏิบัติว่า เป็นกิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำ อาจเป็นสิ่งที่มนุษย์สังเกตได้ หรือไม่ได้ และพฤติกรรมดังกล่าวนี้ ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

1. พฤติกรรมด้านความรู้ (Cognitive Domain) พฤติกรรมด้านนี้มีขั้นตอนของ ความสามารถทางด้านความรู้ การให้ความคิด และการพัฒนาทางด้านสติปัญญา จำแนก ตามลำดับขั้น จากง่ายไปหายากได้ ดังนี้

1.1 ความรู้ (Knowledge) หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ ความจ าระลึกได้ โดยรวมจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เคยได้รับรู้มา

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง ความสามารถในการแปลความหมาย ตีความหมาย คาดคะเน และขยายความในเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ

1.3 การนำไปใช้ (Application) หมายถึง การน าวิธีการ ทฤษฎีหลักการกฎเกณฑ์ ต่าง ๆ ไปใช้เพื่อแก้ปัญหา โดยการประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ใหม่ หรือ สถานการณ์จริง

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) หมายถึง ความสามารถในการพิจารณา จำแนก ข้อมูล หรือเรื่องราวที่สมบูรณ์ออกเป็นส่วนย่อย ๆ ได้ และมองเห็นความสัมพันธ์ของ ส่วนประกอบต่าง ๆ เหล่านั้น รวมทั้งมองหลักการที่ส่วนประกอบย่อยนั้นจะมารวมกันและเกิด ปัญหาหรือสถานการณ์ อย่างใดอย่างหนึ่ง

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง ความสามารถในการรวบรวมข้อมูลที่เป็น ส่วนย่อย ๆ เข้ามารวมกันเป็นส่วนหนึ่งรวมที่มีโครงสร้างใหม่ ๆ ซึ่งมีความชัดเจนและมีคุณภาพ

1.6 การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับคุณค่าของ ความคิด วิธีการ แนวทาง และมาตรฐานต่าง ๆ ที่ถูกนำมาใช้เพื่อการตัดสินใจ ประเมินค่าเป็น ความสามารถใน การวินิจฉัย

2. พฤติกรรมด้านทัศนคติ (Affective Domain) พฤติกรรมด้านนี้ หมายถึง ความสนใจ ความรู้สึก ท่าที ความชอบในการให้คุณค่า หรือปรับปรุงค่านิยมที่ยึดถือเป็นพฤติกรรมที่

ยากแก่การอธิบายเพราะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของคน การเกิดพฤติกรรมด้านเจตคติ แบ่งขั้นตอน ดังนี้

2.1 การรับหรือการให้ความสนใจ (Receiving of Attending) เป็นขั้นที่บุคคลถูกกระตุ้น ให้ทราบสาเหตุการณ์หรือสิ่งเร้าบางอย่างเกิดขึ้น และบุคคลนั้นมีความยินดีหรือมีภาวะจิตใจพร้อมที่จะรับหรือให้ความสนใจต่อสิ่งเร้านั้น ในการยอมรับนี้ประกอบด้วยความตระหนักรู้ ความยินดีที่ควรจะได้รับและเลือกรับ

2.2 การตอบสนอง (Responding) เป็นขั้นตอนที่บุคคลถูกจูงใจให้เกิดความรู้สึกผูกมัด ต่อสิ่งเร้าเป็นเหตุให้บุคคลพยายามทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนอง พฤติกรรมขั้นนี้ประกอบด้วย การยินยอม ความเต็มใจ และพอใจที่จะตอบสนอง

2.3 การให้ค่านิยม (Valuing) เป็นขั้นที่บุคคลมีปฏิกิริยา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้น ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับตนเอง และได้นำไปพัฒนาเป็นตนเองอย่างแท้จริง พฤติกรรมขั้นนี้ ส่วนมากใช้คำว่า “ค่านิยม” ซึ่งการเกิดค่านิยมนี้ประกอบด้วยการยอมรับ ความชอบ และผูกมัด ค่านิยมเข้ากับตนเอง

2.4 การจัดกลุ่มค่า (Organization) เป็นขั้นที่บุคคลจัดระบบของค่านิยมต่าง ๆ ให้เข้ากัน โดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเหล่านี้ การจัดกลุ่มนี้ประกอบด้วย การสร้างแนวคิด เกี่ยวกับค่านิยม และจัดระบบของค่านิยม

2.5 การแสดงลักษณะตามค่านิยมที่ยึดถือ (Characterization by Value Complex) พฤติกรรมขั้นนี้ถือว่า บุคคลมีค่านิยมหลายชนิด และจัดอันดับของค่านิยมเหล่านั้นจากดีที่สุด ไปถึง น้อยที่สุดและพฤติกรรมเหล่านี้จะเป็นตัวควบคุมพฤติกรรมของบุคคล พฤติกรรมในขั้นนี้ ประกอบด้วย การวางแผนทางการปฏิบัติ และการแสดงลักษณะที่จะปฏิบัติตามทางที่เขากำหนด

3. พฤติกรรมด้านการปฏิบัติ (Psychomotor Domain) เป็นพฤติกรรมที่ใช้ความสามารถในการแสดงออกของร่างกาย ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติที่อาจแสดงออกในสถานการณ์หนึ่ง ๆ หรืออาจเป็น พฤติกรรมที่คาดคะเนว่าอาจจะปฏิบัติในโอกาสต่อไป พฤติกรรมด้านนี้เป็นพฤติกรรมขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งต้องอาศัยด้านพุทธิปัญญา หรือเป็นพฤติกรรมที่สามารถประเมินผลได้ง่าย แต่กระบวนการที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมนี้ต้องอาศัยเวลา และการตัดสินใจในหลายขั้นตอน

สรุปแล้วพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรม เจตคติ และการปฏิบัติเป็นกิจกรรมที่บุคคลนั้นกระทำขึ้น อาจเป็นสิ่งที่เรานั้นสังเกตได้หรือไม่ได้ และพฤติกรรมดังกล่าว

ได้แบ่ง ออกเป็น 3 ส่วน คือ พฤติกรรมด้านความรู้ พฤติกรรมด้านทัศนคติและพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

ความหมายของคำว่าขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย หมายถึง สิ่งของเหลือทิ้งจากกระบวนการผลิตและอุปโภคซึ่งเสื่อมสภาพจนใช้การไม่ได้หรือไม่ต้องการใช้แล้ว บางชนิดเป็นของแข็งหรือกากของเสีย มีผลเสียต่อสุขภาพทางกายและจิตใจเนื่องจากความสกปรกเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคทำให้เกิดมลพิษ

โดยปัจจุบันปริมาณขยะมูลฝอยทั่วประเทศมี 27.40 ล้านตัน คนไทย 1 คน สร้างขยะโดยเฉลี่ย 1.13 กิโลกรัมต่อวัน ส่วนการกำจัดขยะมูลฝอยถูกต้อง 11.70 ล้านตัน และนำกลับมาใช้ประโยชน์ 8.52 ล้านตัน

ประเภทของขยะมูลฝอย

ประเภทมูลฝอยที่จำแนกกันทั่วไป มี 4 ประเภท

1. มูลฝอยอินทรีย์ เป็นสิ่งที่ย่อยสลายได้ง่าย เช่น เศษอาหาร ผัก ผลไม้ หญ้า ใบไม้ กิ่งไม้ ซากพืช ซากสัตว์ เป็นต้น
2. มูลฝอยรีไซเคิล เป็นสิ่งที่ยังมีประโยชน์สามารถนำไปแปรรูปกลับมาใช้ใหม่ เช่น กระดาษ พลาสติก แก้ว โลหะ ก่องเครื่องดื่มแบบ UHT กระจก และแผ่นซีดี เป็นต้น
3. มูลฝอยอันตราย เป็นสิ่งที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนสารอันตราย วัตถุมีพิษ วัตถุกัดกร่อน วัตถุติดเชื้อและวัตถุไวไฟ เช่น ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ หลอดไฟฟลูออเรสเซนต์ ขวดน้ำยาล้างห้องน้ำและกระป๋องสเปรย์ เป็นต้น
4. มูลฝอยทั่วไป หมายถึง สิ่งอื่น ๆ นอกเหนือจากข้างต้น อาจนำมาใช้ใหม่ได้ แต่ย่อยสลายยาก ไม่คุ้มค่าในการแปรรูปกลับมาใช้ใหม่ เช่น เศษผ้า เศษหนัง ของบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป พลาสติกห่อขนม เป็นต้น

องค์ประกอบของขยะมูลฝอย

องค์ประกอบของขยะจะเปลี่ยนไปตามสภาพของภูมิอากาศ ฤดูกาล และพฤติกรรมทางเศรษฐกิจสังคม วิธีชีวิตตลอดจนอุปนิสัยและแบบแผนในการบริโภคของแต่ละชุมชน/เมือง โดยทั่วไปมีองค์ประกอบแตกต่างกันไป อย่างไรก็ตามขยะมูลฝอยที่มีแหล่งกำเนิดมาจากชุมชนมีองค์ประกอบหลักอยู่ด้วยกัน 4 ประเภท คือ

1. ขยะอินทรีย์ที่สามารถย่อยสลายได้ เช่น เศษอาหาร เศษใบไม้ เศษหญ้า (50 %)
2. ขยะรีไซเคิล เช่น แก้ว กระดาษ โลหะ พลาสติก อะลูมิเนียม และยาง (30 %)

3. ขยะอันตรายหรือของเสียอันตรายจากชุมชน เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดไฟฟ้า(3%)

4. ขยะทั่วไป เช่น เศษผ้า เศษไม้ เศษวัสดุก่อสร้าง ถ้ำจากการเผาไหม้ และอื่น ๆ (17%)

สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอย

ความมั่งคั่งและขาดจิตสำนึกถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้น เป็นสาเหตุที่พบบ่อยมากซึ่งจะเห็นได้จากการทิ้งขยะลงตามพื้นหรือแหล่งน้ำโดยไม่ทิ้งลงในถังรองรับที่จัดไว้ให้

การผลิตหรือใช้สิ่งของมากเกินไปเกินความจำเป็น เช่น การผลิตสินค้าที่มีกระดาษหรือพลาสติกหุ้มหลายชั้น และการซื้อสินค้าโดยห่อแยกหรือใส่ถุงพลาสติกหลายถุงทำให้มีขยะปริมาณมาก

การเก็บและทำลายหรือนำขยะไปใช้ประโยชน์ไม่มีประสิทธิภาพ จึงมีขยะตกค้างกองหมักหมมและส่งกลิ่นเหม็นไปทั่วบริเวณจนก่อปัญหามลพิษให้กับสิ่งแวดล้อม

หลักการจัดการขยะ 3Rs

ปัจจุบันมีแนวทางการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง นั่นคือการเลือกวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์สินค้าต่าง ๆ ไปจนถึงปลายทางของการจัดการขยะ อาทิ การทำปุ๋ย การแยกขยะ การนำขยะรีไซเคิลไปใช้ประโยชน์ต่อ ฯลฯ ส่วนใหญ่เรามักใช้หลักการ 3Rs

R: Reduce คือ ลดการใช้ มิได้หมายความว่า “ห้ามใช้” แต่ให้คิดก่อนใช้ให้ใช้ตามความจำเป็นหลีกเลี่ยงการใช้ของฟุ่มเฟือย ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยลดลง

R: Reuse คือ การใช้ซ้ำ เป็นแนวความคิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยการ นำสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้งานแล้ว กลับมาใช้ซ้ำให้คุ้มค่า เช่น การใช้กระดาษสองหน้า การประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ

R: Recycle คือ การนำหรือเลือกใช้ทรัพยากรที่สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้ หรือนำกลับมาใช้ใหม่ เป็นการลดการใช้ทรัพยากรในธรรมชาติจำพวกต้นไม้ แร่ธาตุต่าง ๆ เช่น ทราย เหล็ก อลูมิเนียม ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้ สามารถนำมารีไซเคิลได้ยกตัวอย่างเช่น เศษกระดาษสามารถนำไปรีไซเคิลกลับมาใช้เป็นกล่องหรือถุงกระดาษ การนำแก้วหรือพลาสติกมาหลอมใช้ใหม่เป็นขวด ภาชนะใส่ของ หรือเครื่องใช้อื่น ๆ ฝากระป๋องน้ำอัดลมก็สามารถนำมาหลอมใช้ใหม่หรือนำมาบริจาคเพื่อทำขาเทียมให้ กับคนพิการได้ (สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม, 2560)

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

สิริอร นิยมเดช (2556) การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง ในการพัฒนาเมืองถือเป็นสำนึกและความรับผิดชอบของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคม และเป็นทางออกหนึ่งที่จะช่วยให้การพัฒนาสามารถสนองต่อความต้องการของสังคมเมืองได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสร้างให้เกิดความโปร่งใสขึ้นในสังคมเนื่องจากการตรวจสอบซึ่งกันและกันได้อีกด้วย

สุนทร กองทรัพย์ (2548) การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคล หรือกลุ่มคนเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการในรูปกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งด้วยความสมัครใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ได้ตั้งใจอันเป็นประโยชน์ต่อบุคคล ต่อกลุ่มคน รวมทั้งต่อส่วนรวม โดยที่ประชาชนต้องเป็นคนตัดสินใจในกระบวนการมีส่วนร่วมด้วยตนเองและรับผิดชอบในผลที่เกิดขึ้น

ประชัย ศรีจามร (2549) การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในแนวทางการพัฒนา โดยผ่านทาง กระบวนการส่งเสริม ชักนำ การสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการเรียนรู้ การริเริ่มใน การคิด ร่วมกำหนดแนวทางในการพัฒนาร่วมแก้ไขและวางแผนปฏิบัติ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการ ช่วยเหลือ ทรัพยากรทางการบริการ ตลอดจนอำนาจในการตัดสินใจในการกำหนดกิจกรรมแนวทางการดำเนินกิจกรรมของตนเองให้เกิดขึ้นเกิดขึ้นภายในชุมชนด้วยความเต็มใจและเต็มความสามารถของตนเอง

สุธี วรประดิษฐ (2553) การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง เกิดจากจิตใจที่ต้องการเข้าร่วม ในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง เพื่อให้เกิดผลต่อความต้องการของกลุ่มคนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตทาง สังคม ทั้งนี้ ในการที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงนั้น การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมต้อง ดำเนินถึงวิธีการดำเนินชีวิต ค่านิยม ประเพณี ทัศนคติของบุคคล เพื่อให้เกิดความสมัครใจเข้าร่วม กิจกรรม เพราะกลุ่มคนในชุมชนมีความแตกต่างกันในลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางเศรษฐกิจ และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนโดยสรุปมีขั้นตอนทั้งสิ้น 5 ขั้นตอนคือ

1. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัญหาของชุมชน
2. การวางแผนที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิต
3. การกำหนดกิจกรรม
4. การดำเนินกิจกรรม
5. การประเมินผลกิจกรรม

215827706

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม

หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ ซึ่งสามารถจะแบ่งระดับของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร (Inform) ถือเป็น การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับ ต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัด งาน แลกงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์

2. การรับฟังความคิดเห็น (Consult) เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์

3. การเกี่ยวข้อง (Involve) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงาน ของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย

4. ความร่วมมือ (Collaboration) เป็นการให้กลุ่มประชาชน ผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจและมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการ

5. การเสริมอำนาจแก่ประชาชน (Empower) เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ โครงการ กองทุนหมู่บ้านที่มอบอำนาจให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด (สุทธิ วรประดิษฐ์, 2553)

โดยสรุป การมีส่วนร่วมของประชาชน คือการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินการตั้งแต่การเริ่มการวางแผน ร่วมการตัดสินใจต่าง ๆ ร่วมคิดและหาวิธีในการแก้ไขปัญหาตลอดกระบวนการทำงาน จนเสร็จสิ้นโครงการ

215827706

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐชา สมประสงค์ (2554) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่ามีการจัดแบ่งประเภทอย่างชัดเจนและเหมาะสมทำให้สะดวกในการทิ้งขยะแยกประเภท มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ทำให้ประชาชนตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยเป็นอย่างดี

พรรณนา แลสันกลาง (2555) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการจัดการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่าพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย มากที่สุด คือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ รองลงมาคือ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยในการนำกลับมาใช้ใหม่ ประชาชนเลือกขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์เก็บไว้ขาย หรือนำกลับมาใช้ได้ อีก ในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ประชาชนเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบ และในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรม การคัดแยกขยะประเภทวัสดุพลาสติกก่อนทิ้งในถังขยะ

วรชาติ หลอเต่า (2556) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะต่างกัน และประชาชนที่รับรู้ข่าวสารมากจะมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมากกว่า ประชาชนที่ได้รับข่าวสารน้อยสภาพปัญหาของขยะชุมชน ได้แก่ ชุมชนไม่มีที่ทิ้งขยะ ไม่มีรถจัดเก็บขยะ ขาดความรู้ในการกำจัดขยะที่ถูกวิธี ขาดจิตสำนึกในการจัดการขยะและขาดการรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านการจัดการขยะ

กฤตธัช อนุสรราชกิจ (2554) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนให้แก่เทศบาลตำบลแม่กา ในการพัฒนาระบบการจัดการขยะรวมถึงมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษากับตัวแทนชุมชนในการแก้ไขปัญหาด้านขยะมูลฝอย และมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดภายในบริเวณชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมกับชุมชนในการติดต่อ แสดงความคิดเห็นในเรื่องของการจัดการขยะกับเทศบาลตำบลแม่กา

ปภาวิน เหิดขุนทด (2554) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา พบว่าพฤติกรรมของประชาชนมีการลดปริมาณขยะ โดยการนำ

ขยะกลับมาใช้ใหม่และการคัดแยกขยะก่อนทิ้งอยู่ในระดับสูง โดยทั่วไปแล้วประชาชนมีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยมีวิธีการดำเนินการศึกษาในครั้งนี้มีขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ ประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่กา ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 14,103 คน (ข้อมูล ณ เดือนมีนาคม 2562) โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 374 คน โดยได้เก็บข้อมูลทั้งสิ้น 390 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณในครั้งนี้ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามปลายปิดมีตัวเลือกให้ตอบโดยจะถามลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ปริมาณขยะที่ส่งกำจัดต่อวัน ความถี่ในการคัดแยกขยะ ประเภทของขยะมูลฝอยประจำวัน การรับข้อมูลข่าวสาร

ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาหลังการดำเนินโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

เป็นคำถามลักษณะปลายเปิด ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ คือหลักของ Likert Scale โดยกำหนดเป็นตัวเลขตามลำดับ ดังนี้ มากที่สุด = 5, มาก = 4, ปานกลาง = 3, น้อย = 2, น้อยที่สุด = 1

ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสู่ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยหลังการดำเนินโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เป็นคำถามลักษณะปลายเปิด ผู้วิจัยใช้ลักษณะคำถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ คือหลักของ Likert Scale โดยกำหนดเป็นตัวเลขตามลำดับ ดังนี้ มากที่สุด = 5, มาก = 4, ปานกลาง = 3, น้อย = 2, น้อยที่สุด = 1

ตอนที่ 4 เป็นคำถามลักษณะปลายเปิดคือความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ตำบลแม่กา โดยใช้วิธีการตอบแบบสอบถาม
2. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือครัวเรือนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นแรกโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปหาค่าสถิติเชิงพรรณนา ดังนี้

ตอนที่ 1 นำข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยหา ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 นำข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาหลังการดำเนินโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 มาทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสู่ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยหลังการดำเนินโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหาร

จัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มาทำการวิเคราะห์
หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 4 นำข้อมูลข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของประชาชนกลุ่มตัวอย่างมาเก็บรวบรวม

2155827706

UP Thesais 60213653 independent study / rev: 22072562 03:52:04 / seq: 51

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา” ครั้งนี้ ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 390 คน จาก 18 หมู่บ้านในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน โดยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการวิจัย และแปล ความหมายตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมเกี่ยวกับกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย

ตอนที่ 3 ปัจจัยสู่ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	134	34.4
หญิง	256	65.6
รวม	390	100.0

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 65.6 และเพศชาย จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18 – 25 ปี	133	34.1
26 – 35 ปี	51	13.1

215827706

ตาราง 2 (ต่อ)

ช่วงอายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
36 – 45 ปี	96	24.6
46 – 55 ปี	94	24.1
มากกว่า 55 ปี	16	4.1
รวม	390	100.0

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 18-25 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 ลำดับรองลงมาได้แก่ผู้ที่มีอายุ 36-45 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 อายุ 46-55ปี จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 24.1 อายุ 26-35 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 และลำดับสุดท้ายผู้ที่มีอายุมากกว่า 55 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	123	31.5
มัธยมศึกษาตอนต้น	82	21.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	57	14.6
อนุปริญญา/ปวส.	20	5.1
ปริญญาตรี	108	27.7
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.0
รวม	390	100.0

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 ลำดับรองลงมาได้แก่ปริญญาตรี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 27.7 มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 และลำดับสุดท้ายอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ข้าราชการ	0	0.0
รัฐวิสาหกิจ	0	0.0
พนักงานบริษัท/ลูกจ้าง	0	0.0
เกษตรกรรวม/ชาวสวน/ ชาวไร่	239	61.3
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	5	1.3
รับจ้างทั่วไป	27	6.9
แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบ	13	3.3
อาชีพ อื่น ๆ	106	27.2
รวม	390	100.0

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรวม/ชาวสวน/ชาวไร่ จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 61.3 ลำดับรองลงมาได้แก่อื่น ๆ จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 รับจ้างทั่วไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 แม่บ้าน/ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 และลำดับสุดท้ายค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3

ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	12	3.1
5,000 – 10,000 บาท	371	95.1
10,001 – 15,000 บาท	4	1.0
15,001–20,000 บาท	2	0.5
มากกว่า 20,000 บาท	1	0.3
รวม	390	100.0

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 371 คน คิดเป็นร้อยละ 95.1 ลำดับรองลงมาได้แก่ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 รายได้ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 รายได้ 15,001–20,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 และลำดับสุดท้ายรายได้มากกว่า 20,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ตาราง 6 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 – 3 คน	315	80.8
4 – 6 คน	67	17.2
7 – 10 คน	8	2.1
มากกว่า 10 คน	0	0.0
รวม	390	100.0

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1 – 3 คน จำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 80.8 ลำดับรองลงมาได้แก่จำนวน 4–6 คน จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 และลำดับสุดท้ายจำนวน 7–10 คน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1

ตาราง 7 แสดงจำนวนและร้อยละของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถามที่ต้องกำจัดต่อวัน

ปริมาณขยะต่อวัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 กิโลกรัมต่อวัน	131	33.6
จำนวน 1 กิโลกรัมต่อวัน	258	66.2
จำนวน 2 กิโลกรัมต่อวัน	1	0.3
จำนวน 3 กิโลกรัมต่อวัน	0	0.0
มากกว่า 3 กิโลกรัมต่อวัน	0	0.0
รวม	390	100.0

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในครัวเรือนที่ต้องกำจัดต่อวัน จำนวน 1 กิโลกรัมต่อวัน จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 66.2 ลำดับรองลงมาได้แก่น้อยกว่า 1 กิโลกรัมต่อวัน จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 และลำดับสุดท้ายจำนวน 2 กิโลกรัมต่อวัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ตาราง 8 แสดงจำนวนและร้อยละของความคิดเห็นในการคัดแยกขยะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความถี่ในการคัดแยกขยะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เป็นประจำ	143	36.7
นาน ๆ ครั้ง	207	53.1
ไม่เคยเลย	40	10.3
รวม	390	100.0

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความถี่ในการคัดแยกขยะ นาน ๆ ครั้ง จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 ลำดับรองลงมาได้แก่เป็นประจำ จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 และลำดับสุดท้ายไม่เคยเลย จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3

ตาราง 9 แสดงจำนวนและร้อยละของในแต่ละวันครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนขยะมูลฝอยประเภทใดเกิดมากที่สุด

ประเภทขยะมูลฝอย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ขยะอินทรีย์ ได้แก่ เศษอาหาร เศษผัก ใบไม้	31	7.9
ขยะรีไซเคิล ได้แก่ พลาสติก ขวดแก้ว กระดาษ	33	8.5
อลูมิเนียม เหล็ก ทองแดง สังกะสี		
ขยะทั่วไป ได้แก่ ถุงพลาสติก ก่อส่งโฟม	326	83.6
ขยะอันตราย ได้แก่ กระจกสเปร์ย ขวดน้ำยา	0	0.0
ทำความสะอาด กระจกสี ทินเนอร์		
รวม	390	100.0

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนขณะ
มูลฝอยประเภทขยะทั่วไป จำนวน 326 คน คิดเป็นร้อยละ 83.6 ลำดับรองลงมาได้แก่
ขยะรีไซเคิล จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 และลำดับสุดท้ายขยะอินทรีย์ จำนวน 31 คน
คิดเป็นร้อยละ 7.9

ตาราง 10 แสดงจำนวนและร้อยละของของผู้ตอบแบบสอบถามที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร
เกี่ยวกับโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการ
ขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562

การรับข้อมูลข่าวสาร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ได้รับข้อมูลข่าวสาร	348	89.2
ไม่ได้รับข้อมูล ข่าวสาร	42	10.8
รวม	390	100.0

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับข้อมูล
ข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการ
ขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ จำนวน 348 คน คิดเป็นร้อยละ
89.2 และไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา หลังการดำเนินโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562

ตาราง 11 แสดงด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย

ด้านการลด การเกิดขยะมูลฝอย	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย					n = 390		ระดับ	อันดับ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.		
	5	4	3	2	1				
1.ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ ก่อให้เกิดขยะมากเกินไป จำเป็น	168	130	63	21	8	4.10	0.99	มาก	5
2.ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ ต้องใช้ถุงพลาสติกเกิน ความจำเป็น	151	160	51	27	1	4.11	0.90	มาก	4
3.ท่านบอกกล่าวให้สมาชิก ภายในบ้านให้ใช้สินค้าที่เกิด ขยะน้อยที่สุด	149	165	43	27	6	4.09	0.95	มาก	6
4.ท่านให้คำแนะนำแก่เพื่อน บ้านเพื่อให้ช่วยกันลดขยะ มูลฝอย	173	149	53	14	1	4.23	0.83	มาก	1
5.ท่านให้ความร่วมมือกัน เป็นอย่างดีในการช่วยลด ขยะมูลฝอย	178	129	50	28	5	4.15	0.98	มาก	2
6.ท่านเลือกใช้ถุงผ้าใส่ สิ่งของใบเดียวมากกว่า ถุงพลาสติกใบเล็ก หลาย ๆ ใบ	150	164	57	14	5	4.13	0.88	มาก	3
รวม						4.12	0.83	มาก	

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม มีการปฏิบัติด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ในภาพรวมอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณาตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องพบว่ามีการปฏิบัติมากที่สุด ในพฤติกรรมด้านการให้คำแนะนำแก่เพื่อนบ้านเพื่อให้ช่วยกันลดขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 4.23$) และระดับการปฏิบัติมาก ในพฤติกรรมด้านการให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในการช่วยลดขยะมูลฝอย ($\bar{X} = 4.15$) พฤติกรรมด้านการเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบเดียวมากกว่าถุงพลาสติกใบเล็กหลาย ๆ ใบ ($\bar{X} = 4.13$) พฤติกรรมด้านการเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ต้องใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น ($\bar{X} = 4.11$) พฤติกรรมด้านการเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ก่อให้เกิดขยะมากเกินความจำเป็น ($\bar{X} = 4.10$) และพฤติกรรมด้านการบอกกล่าวให้สมาชิกภายในบ้านให้ใช้สินค้าที่เกิดขยะน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.09$) ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงด้านการนำกลับมาใช้ใหม่

ด้านการนำ กลับมาใช้ใหม่	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย					n=390		ระดับ	อันดับ
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.		
	5	4	3	2	1				
7.ท่านมักจะใช้วัสดุที่ สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ ได้อีก	150	160	54	21	5	4.10	0.92	มาก	5
8.ขยะประเภทขวด พลาสติกหรือขวดแก้ว ท่านนำกลับมาใช้ ประโยชน์ใหม่ได้	161	159	45	20	5	4.16	0.91	มาก	4
9.ขยะที่เป็นวัสดุประเภท โลหะ ท่านเก็บไว้ขาย	183	137	53	4	13	4.21	0.95	มาก	6
10.ท่านเก็บถุงพลาสติกที่ ยังใช้งานได้ กลับนำมาใช้ ใหม่ได้อีก	183	137	53	4	13	4.21	0.95	มาก	1 ที่สุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านการนำ กลับมาใช้ใหม่	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย								
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	n=390		ระดับ	อันดับ
	5	4	3	2	1	$\bar{X}$	S.D.		
11.วัสดุประเภทไม้ ทำานนำ กลับมาใช้งานได้อีก	139	161	70	20	0	4.07	0.86	มาก	2
12.ขยะประเภทกล่อง กระดาษหรือหนังสือพิมพ์ ทำานเก็บไว้ขายหรือนำ กลับมาใช้งานได้อีก	35.6	41.3	17.9	5.1	0.0	4.14	0.78	มาก	3
รวม						4.15	0.90	มาก	

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม มีการปฏิบัติด้านการด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณาตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องพบว่ามีการปฏิบัติมากที่สุด ในพฤติกรรมการเก็บขยะที่เป็นวัสดุประเภทโลหะไว้ขาย ($\bar{X} = 4.21$) รองมาพฤติกรรมการเก็บถุงพลาสติกที่ยังใช้งานได้ กลับนำมาใช้ใหม่ ($\bar{X} = 4.21$) และระดับการปฏิบัติมาก ในพฤติกรรมการนำขยะประเภทขวดพลาสติกหรือขวดแก้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ ($\bar{X} = 4.16$) พฤติกรรมการเก็บขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ไว้ขายหรือนำกลับมาใช้งานได้อีก ($\bar{X} = 4.14$) พฤติกรรมการใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก ($\bar{X} = 4.10$) และพฤติกรรมการนำวัสดุประเภทไม้กลับมาใช้งานได้อีก ($\bar{X} = 4.07$) ตามลำดับ

ตาราง 13 แสดงด้านการตัดแยกขยะมูลฝอย

ด้านการตัดแยก ขยะมูลฝอย	พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย								
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	n=390		ระดับ	อันดับ
	5	4	3	2	1	$\bar{X}$	S.D.		
13.ครอบครัวของท่านมีการ ตัดแยกขยะเปียก ขยะแห้งออก จากกัน	130	188	58	14	0	4.11	0.78	มาก	2
14.การทิ้งขยะเปียกจะต้องมี ภาชนะรองรับเสมอ	90	197	83	20	0	3.92	0.80	มาก	3
15.ท่านมีการตัดแยกขยะ ประเภทวัสดุพลาสติกก่อนทิ้ง ลงในถังขยะ	183	136	54	4	13	4.21	0.95	มากที่สุด	1
รวม						4.08	0.86	มาก	

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม มีการปฏิบัติด้านการ
ด้านการตัดแยกขยะมูลฝอย ในภาพรวมอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 4.08$)
เมื่อพิจารณาตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องพบว่ามีการปฏิบัติมากที่สุด ในพฤติกรรมกรรมการตัด
แยกขยะประเภทวัสดุพลาสติกก่อนทิ้งลงในถังขยะ ($\bar{X} = 4.21$) และระดับการปฏิบัติมาก
ในพฤติกรรมครอบครัวมีการตัดแยกขยะเปียก ขยะแห้งออกจากกัน ($\bar{X} = 4.11$) และ
พฤติกรรมกรรมการทิ้งขยะเปียกจะต้องมีภาชนะรองรับเสมอ ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ปัจจัยสู่ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยหลังการดำเนินโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562

ตาราง 14 แสดงภาวะความเป็นผู้นำ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของ กระบวนการจัดการขยะ มูลฝอย	ระดับความสำเร็จ									
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	n=390		ระดับ	อันดับ	
	5	4	3	2	1	$\bar{X}$	S.D.			
1. ผู้นำชุมชนเป็นผู้มี ความสามารถในการบริหาร จัดการ	144	186	45	14	1	4.17	0.79	มาก	2	
2. ผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่ทำงาน โดยไม่หวังผลตอบแทน	152	171	43	24	0	4.16	0.85	มาก	3	
3. ผู้นำชุมชนเป็นนัก ประชาสัมพันธ์	144	168	44	33	1	4.08	0.92	มาก	4	
4. ผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่ทำงาน โดยยึดหลักประชาธิปไตย	192	112	65	19	2	4.21	0.93	มากที่สุด	1	
รวม						4.16	0.87	มาก		

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม มีการประเมินปัจจัยสู่ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยด้านภาวะความเป็นผู้นำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 4.16$) เมื่อพิจารณาตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องพบว่ามีการปฏิบัติมากที่สุด ปัจจัยในด้านผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่ทำงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.21$) และระดับการปฏิบัติมาก ปัจจัยในด้านผู้นำชุมชนเป็นผู้มีความสามารถในการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.17$) ปัจจัยในด้านผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่ทำงานโดยไม่หวังผลตอบแทน ($\bar{X} = 4.16$) และปัจจัยในด้านผู้นำชุมชนเป็นนักประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 4.08$) ตามลำดับ

ตาราง 15 แสดงการสื่อสาร

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของ กระบวนการจัดการ ขยะมูลฝอย	ระดับความสำเร็จ					n=390		ระดับอันดับ	
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.		
	5	4	3	2	1				
5.การประชุมทำให้เกิด ความสำเร็จในการจัดการขยะ ครัวเรือน	135	169	61	24	1	4.06	0.88	มาก	3
6.การมีป้ายประชาสัมพันธ์ทำให้ เกิดความสำเร็จในการจัดการ ขยะครัวเรือน	168	130	63	21	8	4.10	0.99	มาก	2
7.การมีเสียงตามสาย/รถขยาย เสียง ทำให้เกิดความสำเร็จใน การจัดการขยะครัวเรือน	151	160	51	27	1	4.11	0.90	มาก	1
รวม						4.09	0.92	มาก	

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม มีการประเมินปัจจัยสู่ ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยด้านการสื่อสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมี การปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องพบว่ามีการปฏิบัติมาก ปัจจัยในด้านการมีเสียงตามสาย/รถขยายเสียง ทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการขยะ ครัวเรือน ($\bar{X} = 4.11$) ปัจจัยในด้านการมีป้ายประชาสัมพันธ์ทำให้เกิดความสำเร็จใน การจัดการขยะครัวเรือน ($\bar{X} = 4.10$) และปัจจัยในด้านการประชุมทำให้เกิดความสำเร็จใน การจัดการขยะครัวเรือน ($\bar{X} = 4.06$) ตามลำดับ

ตาราง 16 แสดงกระบวนการมีส่วนร่วม

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของ กระบวนการจัดการขยะ มูลฝอย	ระดับความสำเร็จ								
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	n=390		ระดับ อันดับ	อันดับ
	5	4	3	2	1	$\bar{X}$	S.D.		
8.การมีส่วนร่วมในการ รับรู้ข้อมูลข่าวสาร และ เสนอแนะแนวทางการ จัดการขยะครัวเรือน	149	165	43	27	6	4.09	0.95	มาก	4
9.การมีส่วนร่วมในการ ประชุม/วางแผนการ จัดการขยะครัวเรือนใน ชุมชน	173	149	53	14	1	4.23	0.83	มากที่สุด	1
10.การมีส่วนร่วมในการ คัดแยกขยะครัวเรือนแล้ว นำไปขายเพื่อเพิ่มรายได้	178	129	50	28	5	4.15	0.98	มาก	2
11.การมีส่วนร่วมในการ แสดงความคิดเห็นและ ตอบแบบประเมินผลการ ปฏิบัติงานของผู้ที่ เกี่ยวข้อง	150	164	57	14	5	4.13	0.88	มาก	3
รวม						4.15	0.91	มาก	

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม มีการประเมินปัจจัยสู่ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยด้านกระบวนการมีส่วนร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณาตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องพบว่ามีการปฏิบัติมากที่สุด ปัจจัยในด้านการมีส่วนร่วมในการประชุม/วางแผนการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน ($\bar{X} = 4.23$) และระดับการปฏิบัติมาก ปัจจัยในด้านการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะครัวเรือนแล้วนำไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ ($\bar{X} = 4.15$) ปัจจัยในด้านการมีส่วนร่วมในการแสดง

ความคิดเห็นและตอบแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{x} = 4.13$) และการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเสนอแนะแนวทางการจัดการขยะครัวเรือน ประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 4.09$) ตามลำดับ

ตาราง 17 แสดงการจัดองค์การและการบริหารงานที่ดี

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของ กระบวนการจัดการขยะ มูลฝอย	ระดับความสำเร็จ					n=390		ระดับ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	$\bar{X}$	S.D.		
	5	4	3	2	1				
12.การมีศูนย์ประสานงานการ จัดการขยะครัวเรือน	150	160	54	21	5	4.10	0.92	มาก	4
13.การมีคณะกรรมการชุมชน ในการจัดการขยะครัวเรือน	161	159	45	20	5	4.16	0.91	มาก	2
14.การมีแผนดำเนินงานที่ ชัดเจน	149	170	56	10	5	4.15	0.85	มาก	3
15.การมีข้อตกลงร่วมการ จัดการขยะครัวเรือนของชุมชน	160	159	59	12	0	4.20	0.80	มาก	1
รวม						4.15	0.87	มาก	

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม มีการประเมินปัจจัยสู่ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยด้านการจัดองค์การและการบริหารงานที่ดี ในภาพรวมอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณาตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องพบว่า มีระดับการปฏิบัติมาก ปัจจัยในด้านการมีข้อตกลงร่วมการจัดการขยะครัวเรือนของชุมชน ($\bar{X} = 4.20$) ปัจจัยในด้านการมีคณะกรรมการชุมชนในการจัดการขยะครัวเรือน ($\bar{X} = 4.16$) ปัจจัยในด้านการมีแผนดำเนินงานที่ชัดเจน ($\bar{X} = 4.15$) และการมีศูนย์ประสานงานการจัดการขยะครัวเรือน ($\bar{X} = 4.10$) ตามลำดับ

ตาราง 18 แสดงการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของ กระบวนการจัดการขยะ มูลฝอย	ระดับความสำเร็จ					n=390		ระดับลำดับ	
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	$\bar{X}$	S.D.		
	5	4	3	2	1				
16.เทศบาลตำบลแม่กามีสิ่ง สนับสนุนในการจัดการขยะ ครัวเรือน	139	161	70	20	0	4.07	0.86	มาก	3
17.หน่วยงานในจังหวัด พะเยามีโครงการจัดการ ขยะในครัวเรือน	132	199	42	17	0	4.14	0.78	มาก	1
18.สถานบันการศึกษามี การให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง	130	188	58	14	0.0	4.11	0.78	มาก	2
19.ภาคเอกชน/องค์กรอื่น ๆ มีโครงการสนับสนุนการ จัดการขยะครัวเรือน	90	197	83	20	0	3.92	0.80	มาก	4
รวม						4.06	0.81	มาก	

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม มีการประเมินปัจจัยสู่ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยด้านการสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายในภาพรวมอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องพบว่า มีระดับการปฏิบัติมาก ปัจจัยในด้านหน่วยงานในจังหวัดพะเยามีโครงการจัดการขยะในครัวเรือน ($\bar{X} = 4.14$) ปัจจัยในด้านสถานบันการศึกษามีการให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.11$) ปัจจัยในด้านเทศบาลตำบลแม่กามีสิ่งสนับสนุนในการจัดการขยะครัวเรือน ($\bar{X} = 4.07$) และปัจจัยในด้านภาคเอกชน/องค์กรอื่น ๆ มีโครงการสนับสนุนการจัดการขยะครัวเรือน ($\bar{X} = 3.92$) ตามลำดับ

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา” ครั้งนี้ ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 390 คน โดยการสุ่มโดยสะดวก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินของโครงการการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในพื้นที่ ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา และเพื่อศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา สามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. จากการศึกษาพบว่า ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่กา ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 256 คน คิดเป็นร้อยละ 65.6 จำแนกตามอายุอยู่ในช่วงอายุ 18-25 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 จำแนกตามระดับการศึกษาอยู่ในระดับ ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 จำแนกตามอาชีพ ประกอบ อาชีพเกษตรกรรม/ชาวสวน/ชาวไร่ จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 61.3 จำแนกตามรายได้ เฉลี่ยต่อเดือน 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 371 คน คิดเป็นร้อยละ 95.1 จำแนกตามจำนวน สมาชิกในครัวเรือน 1-3 คน จำนวน 315 คน คิดเป็นร้อยละ 80.8 จำแนกตามปริมาณขยะ ที่เกิดขึ้นในครัวเรือนที่ต้องกำจัดต่อวัน จำนวน 1 กิโลกรัมต่อวัน จำนวน 258 คน คิดเป็น ร้อยละ 66.2 จำแนกตามความถี่ในการคัดแยกขยะ นาน ๆ ครั้ง จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 53.1 จำแนกตามจำนวนประเภทขยะในแต่ละวัน เป็นขยะทั่วไป จำนวน 326 คน คิดเป็น ร้อยละ 83.6 จำแนกตามการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” ได้รับข้อมูลข่าวสาร จำนวน 348 คน คิดเป็นร้อยละ 89.2

2. พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา หลังการดำเนินโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหาร จัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

215827706

เรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ รองลงมาได้แก่ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยและด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ตามลำดับ

2.1 ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยภาพรวมเมื่อพิจารณาตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องพบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ในพฤติกรรมการเก็บขยะที่เป็นวัสดุประเภทโลหะไวช่าย รองมาพฤติกรรมการเก็บถุงพลาสติกที่ยังใช้งานได้กลับมาใช้ใหม่ และระดับการปฏิบัติมาก ในพฤติกรรมการนำขยะประเภทขวดพลาสติกหรือขวดแก้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ พฤติกรรมการเก็บขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ไวช่ายหรือนำกลับมาใช้งานได้ อีก พฤติกรรมการใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก และพฤติกรรมการนำวัสดุประเภทไม้กลับมาใช้งานได้ อีก ตามลำดับ

2.2 ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ในภาพรวมอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องพบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ในพฤติกรรมด้านการให้คำแนะนำแก่เพื่อนบ้านเพื่อให้ช่วยกันลดขยะมูลฝอย และระดับการปฏิบัติมาก ในพฤติกรรมด้านการให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในการช่วยลดขยะมูลฝอย พฤติกรรมด้านการเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบเดียวมากกว่าถุงพลาสติกใบเล็กหลาย ๆ ใบ พฤติกรรมด้านการเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ต้องใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น พฤติกรรมด้านการเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ก่อให้เกิดขยะมากเกินความจำเป็น และพฤติกรรมด้านการบอกกล่าวให้สมาชิกภายในบ้านให้ใช้สินค้าที่เกิดขยะน้อยที่สุด ตามลำดับ

2.3 ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ในภาพรวมอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องพบว่า มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ในพฤติกรรมกรรมการคัดแยกขยะประเภทวัสดุพลาสติกก่อนทิ้งลงในถังขยะ และระดับการปฏิบัติมาก ในพฤติกรรมครอบครัวมีการคัดแยกขยะเปียก ขยะแห้งออกจากกัน และพฤติกรรมการทิ้งขยะเปียกจะต้องมีภาชนะรองรับเสมอ ตามลำดับ

3. ปัจจัยสู่ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย หลังการดำเนินโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านกระบวนการ

การมีส่วนร่วม รองลงมาด้านการจัดองค์กรและการบริหารงานที่ดี ด้านภาวะความเป็นผู้นำ ด้านการสื่อสารและด้านการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย ตามลำดับ

3.1 ด้านกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยด้านกระบวนการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องพบว่ามีการปฏิบัติมากที่สุด ปัจจัยในด้านการมีส่วนร่วมในการประชุม/วางแผนการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน และระดับการปฏิบัติมาก ปัจจัยในด้านการมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะครัวเรือนแล้วนำไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ ปัจจัยในด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตอบแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้อง และการมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเสนอแนะแนวทางการจัดการขยะครัวเรือนประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ

3.2 ด้านการจัดองค์กรและการบริหารงานที่ดี ในภาพรวมอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องพบว่ามีการปฏิบัติมาก ปัจจัยในด้านการมีข้อตกลงร่วมการจัดการขยะครัวเรือนของชุมชน ปัจจัยในด้านการมีคณะกรรมการชุมชนในการจัดการขยะครัวเรือน ปัจจัยในด้านการมีแผนดำเนินงานที่ชัดเจน และการมีศูนย์ประสานงานการจัดการขยะครัวเรือน ตามลำดับ

3.3 ด้านภาวะความเป็นผู้นำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องพบว่ามีการปฏิบัติมากที่สุด ปัจจัยในด้านผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่ทำงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย และระดับการปฏิบัติมาก ปัจจัยในด้านผู้นำชุมชนเป็นผู้มีความสามารถในการบริหารจัดการ ปัจจัยในด้านผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่ทำงานโดยไม่หวังผลตอบแทน และปัจจัยในด้านผู้นำชุมชนเป็นนักประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ

3.4 ด้านการสื่อสาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องพบว่ามีการปฏิบัติมาก ปัจจัยในด้านการมีเสียงตามสาย/รถขยายเสียงทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการขยะครัวเรือน ปัจจัยในด้านการมีป้ายประชาสัมพันธ์ทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการขยะครัวเรือน และปัจจัยในด้านการประชุมทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการขยะครัวเรือน ตามลำดับ

3.5 ด้านการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย ในภาพรวมอยู่ในระดับมีการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาตามหัวข้อที่เกี่ยวข้องพบว่ามีการปฏิบัติมาก ปัจจัยในด้านหน่วยงานใน

215827706

จังหวัดพะเยามีโครงการจัดการขยะในครัวเรือน ปัจจัยในด้านสถานบันการศึกษาที่มีการให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง ปัจจัยในด้านเทศบาลตำบลแม่กามีสิ่งสนับสนุนในการจัดการขยะครัวเรือน และปัจจัยในด้านภาคเอกชน/องค์กรอื่น ๆ มีโครงการสนับสนุนการจัดการขยะครัวเรือน ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา” สามารถอภิปรายผลการวิจัยตาม วัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่าพฤติกรรมภาพรวมการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ตำบลแม่กา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ รองลงมาได้แก่ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยและด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรรณา แลสันกลาง (2555) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรม การจัดการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่าพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีพฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอย มากที่สุด คือ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ รองลงมาคือ ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยในการนำกลับมาใช้ใหม่ ประชาชนเลือกขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์เก็บไว้ขาย หรือนำกลับมาใช้ได้อีก ในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยประชาชนเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบ และในด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ประชาชนส่วนใหญ่มีพฤติกรรม การคัดแยกขยะประเภทวัสดุพลาสติกก่อนทิ้งในถังขยะ

2. เพื่อศึกษาผลการดำเนินของโครงการการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ผลการวิจัยพบว่าหลังการดำเนินของโครงการการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในพื้นที่ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ซึ่งผล การศึกษาครั้งนี้พบว่าโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านกระบวนการมีส่วนร่วม รองลงมาด้านการจัดองค์กรและการบริหารงานที่ดี ด้านภาวะความเป็นผู้นำ ด้านการสื่อสาร และด้านการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรชาติ

หลอเต่า (2556) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัด การขยะต่างกัน และประชาชนที่รับรู้ข่าวสารมากจะมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมากกว่าประชาชนที่ได้รับข่าวสารน้อย สภาพปัญหาของขยะชุมชน ได้แก่ ชุมชนไม่มีที่ทิ้งขยะ ไม่มีรถจัดเก็บขยะ ขาดความรู้ในการกำจัดขยะที่ถูกต้อง ขาดจิตสำนึกในการจัดการขยะและขาดการรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านการจัดการขยะ

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา” ผู้วิจัยได้กำหนดข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัย ครั้งนี้เกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนใน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ข้อเสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำผลการวิจัยไปปรับใช้ได้ดังนี้

1. พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาหลังการดำเนินโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่ รองลงมาได้แก่ด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยและด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย ควรมีการอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ประชาชนให้มากขึ้น เพื่อนำขยะกลับมาใช้ใหม่และลดการเกิดขยะเพิ่มขึ้นในพื้นที่

2. ปัจจัยสู่ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย หลังการดำเนินโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ด้านกระบวนการมีส่วนร่วม รองลงมาด้านการจัดองค์กรและการบริหารงานที่ดี ด้านภาวะความเป็นผู้นำ ด้านการสื่อสารและด้านการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย ตามลำดับ ควรมีการส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในการวางแผนการดำเนินโครงการ เนื่องด้วยสภาพปัญหาของการเกิดปัญหาขยะนั้น ต่างพื้นที่ต่างชุมชน ย่อมมีการเกิดปัญหาและปัจจัยที่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการอบรมให้ความรู้เพิ่มเติมแก่ประชาชนให้มากขึ้น และการส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในการวางแผนการดำเนินโครงการ เนื่องด้วยสภาพปัญหาของการเกิดปัญหาขณะนั้น ต่างพื้นที่ต่างชุมชน ย่อมมีการเกิดปัญหาและปัจจัยที่ต่างกัน

2155827706

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมมลพิษ. (2559). **แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564)**. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2562, จาก http://www.pcd.go.th/public/Publications/print_waste.cfm?task=WasteMasterPlan.
- กฤตธัช อนุสรราชกิจ. (2554). **การมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่ใสอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รป.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ณัฐชา สมประสงค์. (2554). **ประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลแม่อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รป.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ธีระ กุลสวัสดิ์. (2544). **พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์มือถือในขณะที่ขับรถของผู้ขับขี่รถยนต์ในเขตกรุงเทพมหานคร**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รป.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- บุษกร ชีวะธรรมานนท์. (2552). **ความรู้และพฤติกรรมในการจัดการขยะในครัวเรือนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รป.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ปณิตา นิสสัยสุข. (2552). **ความรู้และพฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองบ้านสวน อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รป.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ปภาวีน เถิดขุนทด. (2554). **พฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลสำนักตะคร้อ อำเภอเทพารักษ์ จังหวัดนครราชสีมา**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง วศ.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, นครราชสีมา.
- ประชัย ศรีจามร. (2549). **การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปลูกป่าภาครัฐ กรณีศึกษาตำบลป่าอ้อดอนชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.**
- พรรณนา แลสันกลาง. (2555). **พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รป.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา,

- วรชาติ หลอเต่า. (2556). **การมีส่วนร่วมในการกำจัดขยะมูลฝอยของประชาชนใน ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปร.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- ศูนย์ข้อมูลสำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลแม่กา. (2562). **ข้อมูลพื้นฐานเทศบาล ตำบลแม่กา**. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <http://www.maekalocal.com/ContentPAGE.php?id=24>.
- สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม. (2560). **3Rs วิธีการลดขยะด้วยเทคนิค 3R อย่าง ง่าย ๆ**. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <http://samutsongkhram.mol.go.th/node/790>.
- สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดพะเยา. (2561). **แผนปฏิบัติการ การบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561**. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2562. จาก <http://www.phayaolocal.go.th/download/2561.pdf>.
- สิริอร นิยมเดช. (2556). **การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินกิจกรรมตามโครงการ หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ปี 2555 บ้านหนองอ้อ หมู่3 ตำบลมะขาม อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปร.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สุธี วรประดิษฐ์. (2553). **การมีส่วนร่วมของชุมชน**. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2562, จาก http://52011310474.blogspot.com/2012/04/blog-post_30.html.
- สุนทร กองทรัพย์. (2548). **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาตำบลท่าอิฐ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- อนันต์ ศิริวงศ์วัฒนา. (2552). **ความรู้และพฤติกรรมการจัดการขยะในครัวเรือนของ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบางปิ้ง จังหวัด ชลบุรี**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ปร.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

ภาควิชา

2155827706

UP ThesIs 60213653 independent study / recv: 22072562 03:52:04 / seq: 51

ฉบับที่.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เรื่อง พฤติกรรม
การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา โดยมี
วัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ตำบลแม่กา
อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาผลการดำเนินของโครงการการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในพื้นที่
ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอใน
ภาพรวมซึ่งไม่มีผลกระทบต่อผู้ให้ข้อมูลหรือผู้ตอบแบบสอบถาม โดยข้อมูลของท่านจะ
เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ตอบ
คำถามตามความเป็นจริง

แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พฤติกรรมเกี่ยวกับกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย

ตอนที่ 3 ปัจจัยสู่ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

- 1.( ) ต่ำกว่า 5,000 บาท   2.( ) 5,000 – 10,000 บาท
 3.( ) 10,001 – 15,000 บาท   4.( ) 15,001–20,000 บาท
 5.( ) มากกว่า 20,000 บาท

6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

- 1.( ) 1 – 3 คน   2.( ) 4 – 6 คน
 3.( ) 7 – 10 คน   4.( ) มากกว่า 10 คน

7. ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นในครัวเรือนของท่านที่ต้องกำจัด ต่อ 1 วัน

- 1.( ) น้อยกว่า 1 กิโลกรัมต่อวัน   2.( ) จำนวน 1 กิโลกรัมต่อวัน
 3.( ) จำนวน 2 กิโลกรัมต่อวัน   4.( ) จำนวน 3 กิโลกรัมต่อวัน
 5.( ) มากกว่า 3 กิโลกรัมต่อวัน

8. ความถี่ในการคัดแยกขยะ

- 1.( ) เป็นประจำ   2.( ) นาน ๆ ครั้ง   3.( ) ไม่เคยเลย

9. ในแต่ละวันครัวเรือนของท่านมีจำนวนขยะมูลฝอยประเภทใดเกิดมากที่สุด

- 1.( ) ขยะอินทรีย์ ได้แก่ เศษอาหาร เศษผัก ใบไม้
 2.( ) ขยะรีไซเคิล ได้แก่ พลาสติก ขวดแก้ว กระดาษ อลูมิเนียม เหล็ก ทองแดง สังกะสี
 3.( ) ขยะทั่วไป ได้แก่ ถุงพลาสติก กลังโฟม

4.( ) ชยะอันตราย ได้แก่ กระป๋องสเปรย์ ขวดน้ำยาทำความสะอาด กระป๋อง
สี ทินเนอร์

10.ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อน
การบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒

( ) ได้รับข้อมูลข่าวสาร ( ) ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง
จังหวัดพะเยา **หลังการดำเนิน**โครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการ
บริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็น
ของท่านมาก

ที่สุด โดยกำหนดคำตอบเป็นคะแนน 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

215827706

พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
ด้านการลดการเกิดขยะ					
1.ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ก่อให้เกิดขยะมากเกิดความจำเป็น					
2.ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ต้องใช้ถุงพลาสติกเกินความจำเป็น					
3.ท่านบอกกล่าวให้สมาชิกภายในบ้านให้ใช้สินค้าที่เกิดขยะน้อยที่สุด					
4.ท่านให้คำแนะนำแก่เพื่อนบ้านเพื่อให้ช่วยกันลดขยะมูลฝอย					
5.ท่านให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดีในการช่วยลดขยะมูลฝอย					
6.ท่านเลือกใช้ถุงผ้าใส่สิ่งของใบเดียวมากกว่าถุงพลาสติกใบเล็กหลาย ๆ ใบ					
พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
ด้านการนำกลับมาใช้ใหม่					
7.ท่านมักจะใช้วัสดุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้อีก					
8.ขยะประเภทขวดพลาสติกหรือขวดแก้ว ท่านนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้					
9.ขยะที่เป็นวัสดุประเภทโลหะ ท่านเก็บไว้ขาย					

พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
10. ท่านเก็บถุงพลาสติกที่ยังใช้งานได้ กลับนำมาใช้ใหม่ได้อีก					
11. วัสดุประเภทไม้ ท่านนำกลับมาใช้งานได้อีก					
12. ขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ ท่านเก็บไว้ขาย หรือนำกลับมาใช้งานได้อีก					
ด้านการใช้ซ้ำ					
13. ครอบครัวของท่านมีการคัดแยกขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่					
14. การทิ้งขยะเปียกจะต้องมีภาชนะรองรับเสมอ					
15. ท่านมีการคัดแยกขยะประเภทวัสดุพลาสติกก่อนทิ้งลงในถังขยะ					

ตอนที่ 3 ปัจจัยสู่ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอยหลังการดำเนินโครงการ “พะเยา สะอาด น่าอยู่” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยจังหวัดพะเยา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
มาก

ที่สุด โดยกำหนดคำตอบเป็นคะแนน 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	มีระดับความสำเร็จมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับความสำเร็จมาก
3	หมายถึง	มีระดับความสำเร็จปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับความสำเร็จน้อย
1	หมายถึง	มีระดับความสำเร็จน้อยที่สุด

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย	ระดับความสำเร็จ				
	5	4	3	2	1
ภาวะความเป็นผู้นำ					
1. ผู้นำชุมชนเป็นผู้มีความสามารถในการบริหารจัดการ					
2. ผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่ทำงานโดยไม่หวังผลตอบแทน					
3. ผู้นำชุมชนเป็นนักประชาสัมพันธ์					
4. ผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่ทำงานโดยยึดหลักประชาธิปไตย					

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย	ระดับความสำเร็จ				
	5	4	3	2	1
การสื่อสาร					
5.การประชุมทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการขยะครัวเรือน					
6.การมีป้ายประชาสัมพันธ์ทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการขยะครัวเรือน					
7.การมีเสียงตามสาย/รถขยายเสียง ทำให้เกิดความสำเร็จในการจัดการขยะครัวเรือน					
กระบวนการมีส่วนร่วม					
8.การมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และเสนอแนะแนวทางการจัดการขยะครัวเรือน					
9.การมีส่วนร่วมในการประชุม/วางแผนการจัดการขยะครัวเรือนในชุมชน					
10.การมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะครัวเรือนแล้วนำไปขายเพื่อเพิ่มรายได้					
11.การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตอบแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ที่เกี่ยวข้อง					
การจัดองค์กรและการบริหารงานที่ดี					
12.การมีศูนย์ประสานงานการจัดการขยะครัวเรือน					
13.การมีคณะกรรมการชุมชนในการจัดการขยะครัวเรือน					

215827706

UP :Thesais 60213653 independent study / recv : 22072562 03:52:04 / seq : 51

ปัจจัยสู่ความสำเร็จของกระบวนการจัดการขยะมูลฝอย	ระดับความสำเร็จ				
	5	4	3	2	1
14. การมีแผนดำเนินงานที่ชัดเจน					
15. การมีข้อตกลงร่วมการจัดการขยะครัวเรือนของชุมชน					
การสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย					
16. เทศบาลตำบลแม่กามีสิ่งสนับสนุนในการจัดการขยะครัวเรือน					
17. หน่วยงานในจังหวัดพะเยามีโครงการจัดการขยะในครัวเรือน					
18. สถาบันการศึกษา มีการให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง					
19. ภาคเอกชน/องค์กรอื่น ๆ มีโครงการสนับสนุนการจัดการขยะครัวเรือน					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่สละเวลาในการให้ข้อมูล

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	สุทธิพงษ์ อินทหนู
วัน เดือน ปี เกิด	19 ตุลาคม 2537
สถานที่เกิด	พิจิตร
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2559 รบ. มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา
ที่อยู่ปัจจุบัน	237 หมู่ 1 ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา 56000
ผลงานตีพิมพ์	สุทธิพงษ์ อินทหนู (ผู้บรรยาย). (8 มิถุนายน 2562). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. ใน การประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 5 (หน้า 168-175). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา

2155827706